

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobců:

a) A. A. S. S.,

b) R. B. F. F.,

oba státní příslušnost Irácká republika,

oba toho času v Pobytovém středisku Havířov, 735 64 Havířov, Na
Kopci 5/269,

oba zastoupeni Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou

sídlem 737 01 Český Těšín, Masarykovy sady 76/18

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra ČR,

sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 1. 2019 č. j. OAM-577/ZA-ZA11-K10-2018 a č.j. OAM-516/ZA-ZA11-K10-2018, o mezinárodní ochranu

takto:

I. Žaloby se zamítají.

Shodu s prvopisem potvrzuje

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Žalobce a) podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019 č.j. OAM-577/ZA-ZA11-K10-2018 v zákonné lhůtě žalobu. Řízení je vedeno pod sp. zn. 63 Az 11/2019. Žalobkyně b) – manželka žalobce a) – podala proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2019 č.j. OAM-576/ZA-ZA11-K10-2018 žalobu, přičemž věc byla vedena u zdejšího soudu pod sp. zn. 63 Az 12/2019. Usnesením ze dne 11. 3. 2019 č.j. 63 Az 11/2019-35 soud spojil řízení v označených věcech ke společnému řízení s tím, že jako věc hlavní je vedena věc sp. zn. 63 Az 11/2019.
3. Žalobci namítali, že v jejich případě jsou splněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, minimálně pak pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Poukázali na to, že z jejich výpovědí v průběhu správního řízení vyplývá, že hlavním důvodem, pro který žádají o mezinárodní ochranu v České republice, jsou jejich obavy pramenící ze skutečnosti, že jsou příslušníky náboženské minority jezídů a také popsali, jakým způsobem se k příslušníkům této menšiny chová většinová společnost v Iráku. Žalobce a) zmínil slovní urážky, příp. i fyzické útoky, jimiž jezídové v Iráku čelí. Žalobkyně b) v průběhu správního řízení zmínila, že jsou jezídové v Iráku nenáviděni, nemají tam žádná práva a jsou nenáviděni sunnity, kteří je mají za bezvěrce. Žalobci považují za nesprávné závěry žalovaného, že v jejich případě neexistuje přiměřená pravděpodobnost, že by mohli v budoucnu po návratu čelit pronásledování. Učinil-li žalovaný současně závěr, že nebyli vystaveni takovému jednání, které by dosahovalo intenzity pronásledování a tvrzení žalobců ohledně jezídů zlehčuje, označuje je za „povrchní a vágní“, vyslovili přesvědčení, že uvedené závěry žalovaného jsou důsledkem toho, že si neopatřil v dostatečném rozsahu informace o situaci a postavení jezídů v Irácké republice, resp. že údaje obsažené ve zprávách, které žalovaný měl k dispozici, vyhodnotil nesprávně.
4. Žalobci dále uvedli, že i v případě, že by u nich nebyly naplněny důvody pro udělení azylu, jsou u nich splněny podmínky minimálně pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Vyslovili přesvědčení, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany jsou v jejich případě splněny jak s ohledem na náboženské vyznání (a z toho vyplývající nebezpečí vážné újmy v podobě ponižujícího zacházení nebo trestání dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu), tak i s ohledem na špatnou bezpečnostní situaci v Iráku a z toho vyplývající ohrožení jejich životů nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Za nesprávné v této souvislosti považují závěry o situaci v Iráku, k nimž žalovaný dospěl v napadených rozhodnutích. Závěry žalovaného bezdůvodně bagatelizující a zlehčující reálnou situaci v Iráku. Žalobci mají naopak za to, že tamní situace má i nadále povahu vnitřního

Shodu s prvopisem potvrzuje

ozbrojeného konfliktu, a přestože došlo k určitému zlepšení, i nadále by byli v případě návratu vystaveni vážnému ohrožení života. Dle žalobců ze zpráv o bezpečnostní situaci v Iráku, jež si žalovaný opatřil, dovodil nesprávné závěry a na základě toho pak dospěl k nesprávným závěrům ohledně splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany.

5. Žalobce a) rovněž namítal, že žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav ve vztahu k existenci okolností zvláštního zřetele hodných, jež by odůvodňovaly udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Poukázal na to, že žalovaný dovozuje z předložené zdravotní zprávy, že se v jeho případě nejedná o zvláště těžce postiženou či zvláště těžce nemocnou osobu, přičemž není zřejmé s ohledem na vysoce odborný charakter této zprávy, jak k těmto závěrům žalovaný dospěl. Stejně tak závěr žalovaného, že „po prostudování jim doložených zpráv, správní orgán považuje zdravotní stav jmenovaného za stabilizovaný“ (viz strana 17 přezkoumávaného rozhodnutí) považuje žalobce a) s ohledem na absenci odborných znalostí v oboru medicíny na straně správního orgánu, za neopodstatněný a nepřezkoumatelný. Žalobce a) konstatoval, že léčba, kterou jeho zdravotní stav vyžaduje, není v Iráku dostupná a správnímu orgánu vytkl, že k posouzení této otázky si neopatřil žádné informace. Poukázal na to, že byl v Iráku vyšetřen, ovšem současně správnímu orgánu sdělil, že možnost léčby tam nebyla. Závěry žalovaného o možnosti jeho léčby v Iráku, tak nejsou podloženy žádnými relevantními informacemi.
6. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žalob. Vyslovil názor, že vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Tvrzení žalobců nezlehčoval a ani nebagatelizoval, závěry, které učinil na základě výpovědí žalobců v porovnání s informacemi o zemi původu, jsou správné. Poznamenal, že povinnost daná správnímu orgánu zjistit skutečný stav věci dle § 3 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl. Jako podklad k rozhodnutí využil žalovaný kromě samotné žádosti a protokolu o pohovoru též širokou škálu informací o zemi původu, o politické a bezpečnostní situaci v zemi a stavu dodržování lidských práv v Iráku. Veškeré tyto informace jsou součástí správního spisu a v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu byla žalobcům dána možnost se s těmito informacemi seznámit a vyjádřit se k nim, příp. navrhnout nové skutečnosti či informace, kterými by se správní orgán měl zabývat, měli i možnost vyjádřit námitky proti použitým zprávám a způsobu jejich získání. Žalobce a) této možnosti seznámit se s podklady nevyužil, pouze doplnil, že v místech, kde žijí jezidé a křesťané, nadále působí islámský stát, který znásilňoval ženy křesťanů a jezídů. Žalobce a) nenavrhoval žádné další podklady pro rozhodnutí a ani proti uvedeným zdrojům informací a způsobu jejich získání nevyslovil žádné námitky. Neuvedl žádné nové skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti. Správnímu orgánu 29. 1. 2019 doložil na podporu svých tvrzení lékařskou zprávu vystavenou MUDr. J. O. K těmto doloženým materiálům se žalovaný vyjádřil v napadeném rozhodnutí. Ani žalobkyně b), již byla dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí a uvedenými informacemi, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí, či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání, nevyužila. Nenavrhla ani žádné další podklady pro rozhodnutí a ani proti uvedeným zdrojům informací a způsobu jejich získání nevyslovila žádné námitky. Rovněž nepřednesla žádné nové skutečnosti nebo nové informace, které by měl správní orgán vzít v úvahu při

posouzení její žádosti. Žalovaný při posouzení žalobci tvrzených obav neshledal vazbu na důvody taxativně vymezené, pro něž lze azyl dle § 12 písm. a), b) udělit. Zdůvodnil, proč tvrzené skutečnosti – příslušnost k jezidské komunitě – nemohou představovat důvod k udělení azylu, což v odůvodnění rozhodnutí srozumitelně popsal na straně 7 až 9 u žalobce a u žalobkyně na straně 4 až 6 napadeného rozhodnutí. Na tyto pasáže žalovaný odkázal. Rovněž není důvod domnívat se, že by návrat do vlasti mohl pro žalobce představovat skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1, odst. 2 zákona o azylu. V řízení zohlednil rozhodné okolnosti bezpečnostní situace v Iráku, žalobní námitky jsou pouze obecného charakteru, bez bližší konkretizace k osobám žalobců a důvodů, z nichž spatřují porušení jejich práv. S ohledem na shromážděné informace žalovaný nepopírá, že v Iráku dochází i v současné době v omezené míře k bezpečnostním incidentům, ostatně jako v řadě dalších zemí, včetně např. EU, které souvisejí s aktuální bezpečností situací ve světě, zdůraznil však, že tyto incidenty se uskutečňují nahodile a ve zcela omezené míře jako důsledek terorismu, tj. nelze je posoudit jako celoplošné rozšířené a nerozlišující násilí. K prokázání azylově relevantního pronásledování či reálné hrozby vážné újmy je nutné, aby bylo podloženo, že státní orgány takové chování původců pronásledování tolerují, napomáhají mu, či jej dokonce v jeho činnosti podporují. Použité informační zprávy však jasně potvrzují dlouhodobý, tvrdý a někdy i úspěšně zakončený boj proti skupině islámského státu ze strany iráckého státu a dalších států koalice. Právní institut doplňkové ochrany je opodstatněn až v okamžiku, kdy cizinci nemůže poskytnout ochranu vlastní stát, což je aktuálně – po úplném porážení skupiny islámského státu a převzetí kontroly nad územím Iráku – již plně možné a několika nezávislými informačními zdroji potvrzené. Navíc žalovaný disponuje informacemi, že se bezpečnostní situace v posledním roce markantně zlepšila a stabilizovala v celém Iráku, včetně města Bašiq, odkud žalobce a) pochází a odkud uprchl před islamisty z islámského státu v roce 2014 do Šichanu. Dokonce i Mosul (14 km od Bašiq), jehož se islámský stát zmocnil v roce 2014, prohlásil ho za hlavní města svého chalífátu v Iráku, a které se podle mnohých expertů stalo dějištěm nejtěžších bojů o město od druhé světové války, díky čemuž jsou z něho dnes ruiny, zaznamenal dle informace OAMP rozsáhlé změny. Bezpečnostní situace po porážce islámského státu se v Mosulu i v celé provincii výrazně zlepšila a do města se začali navracet jeho obyvatelé. Z informací, kterými správní orgán disponuje, žijí doposud příbuzní žalobce a), kteří jsou taktéž jezidského vyznání, nadále v Bašiq, přičemž v rámci výpovědí z pohovorů s žalobci nebyli kromě vágních, zevšeobecňujících a především s ohledem na azylovou relevanci nepodstatných proklamací řečeny žádné konkrétní informace, které by indikovaly, že by byli tito příbuzní žijící nadále v zemi původu za současného stavu vystaveni pronásledování pro své náboženské přesvědčení. Žalovaný dále uvedl, že o humanitární azyl nezle žádat, že na jeho udělení není právní nárok, ale ani subjektivní právo. Žalobce a) neuvedl a žalovaný nezjistil důvody hodné zvláštního zřetele, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu. Žalovaný v písemném vyjádření odkázal rovněž na relevantní judikaturu.

7. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
8. Krajský soud přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí podle § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze

Shodu s prvopisem potvrzuje

skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloby nejsou důvodné.

9. Ze správních spisů bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostmi žalobců ze dne 2. 7. 2018. Žalobce a) v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci údajů, které poskytl k této žádosti a v průběhu pohovoru kromě jiného uvedl, že je státním příslušníkem Irácké republiky, kurdské národnosti a jezidského vyznání. Je ženatý, manželkou je žalobkyně b). Je bezdětný. Narodil se v Bašiqá u Mosulu. Posledním místem bydliště ve vlasti bylo městečko Šichan poblíž města Duhok. Nikdy se politicky neangažoval, o politiku se nezajímá. V Iráku byl s manželkou naposledy 19. 5. 2017. Cestovali společně na česká víza, která si zařídili v Erbilu. Následně letecky odcestovali z Erbilu do Prahy s mezipřistáním v Istanbulu. V Praze byli jeden den na hotelu a pak jeli vlakem do Německa žádat o mezinárodní ochranu. Jako datum vstupu na území České republiky uvedl 4. 7. 2018, kdy byl transferován na základě Dublinského nařízení z SRN. O udělení mezinárodní ochrany žádal již dříve v SRN v roce 2017. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je jezíd a ti v Iráku nemají žádná práva a jsou pronásledováni, nadávají jim do bezvěrců. Když z vlasti odlétal, byla v Erbilu dobrá bezpečnost situace a nic se tam nedělo. Žádost o mezinárodní ochranu směřoval do SRN proto, že tam má rodinu. Ve své vlasti neměl žádné problémy se státní správou své země, policií, soudy ani armádou. Byl spořádaným člověkem. V Iráku nikdy nebyl odhalen jako jezíd, neboť to skrýval. On osobně kvůli jezidskému náboženství žádné problémy neměl, ale obecně se setkal s diskriminací. Jako příklad uvedl situaci, kdy hosté v restauraci, když viděli, že jsou jezídové, začali jim nadávat. V roce 2014 se museli s manželkou přemisťovat kvůli islámskému státu, naposledy před opuštěním vlasti žil ve městě Šichan. Nemovitost, v níž bydleli, vlastnili vzdálení příbuzní jeho tchána. Sami využívali pomoci ze strany charity OSN a to po celé období, co již byli v Šichanu, tedy posledního 2,5 roku. Dostávali balíky s potravinami, hygienickými potřebami. Jeho osobně se ozbrojený konflikt s islámským státem nedotkl, vyjma toho, že museli opustit Bašiqá. V Šichanu žádné problémy neměl. Na dotaz, z jakého důvodu vlast opustil, odpověděl, že hlavním důvodem byl strach z toho, že se tam situace může zhoršit. Jako další důvod odchodu z vlasti označil svůj zdravotní stav. Zdravotní problémy ho v osobním životě příliš neomezuji, může sportovat a dělat všechno. Občas mívá slabost a musí si odpočinout a sednout si. Stává se, že se probudí ze spánku, třesou se mu svaly, cítí zvýšený puls a bušení srdce. Na dotaz, proč vlast opustil až v roce 2017, žalobce uvedl, že tak chtěl učinit již dříve, aby se mohl léčit, ale neměl peníze na léčbu v Turecku. Dne 3. 1. 2016 měl srdeční příhodu. Na otázku, proč se nejel léčit do Turecka, Iránu, Jordánska a místo toho letěl právě do SRN, odpověděl, že na to neměl finance a také měl strach, aby ho někdo nepodvedl. Na otázku, zdali své potíže může léčit ve vlasti, odpověděl, že v Iráku mu doporučili, aby se léčil v zahraničí. Tvrdil, že v Iráku není léčba dostupná a nejsou tam dostatečně vybaveni. Předepsali mu léky, ale nemohli mu poskytnout dostatečnou léčbu. Disponuje zdravotními zprávami z Německa. Od 2. 7. 2018, kdy požádal o mezinárodní ochranu, je jeho zdravotní stav stejný. Ještě za pobytu v Iráku měl v lednu 2016 srdeční příhodu. Byl odvezen do nemocnice do Šichanu, ale protože tam neměli možnost jej léčit, šel do Duhoku. Pak navštívil i soukromé ordinace a v soukromé ordinaci byl i Erbilu. Všude mu nabízeli jen léky. Navštívil asi 11 lékařů, hospitalizován byl jen v Duhoku 3. 1.

2016. V Německu byl nejdříve hospitalizován v Hannoveru 3. 6. 2017. Tam byl jeden den vyšetřen. Následně byl v Kolíně tři dny na vyšetření 25. 6. 2017. Poté v Monchengladbachu – tam absolvoval jeden den vyšetření a poté ve stejném městě a v téže nemocnici pobýval šest dnů a rozhodli, že půjde na operaci. Operovali jej 21. 9. 2017. V současné době navštěvuje specialistu a v případě, že má nějaký problém, dochází k praktickému lékaři v Havířově. Žalobkyně b) jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že jezídové nemají v Iráku žádná práva, jsou tam v nebezpečí. Žalobkyně v žádosti o mezinárodní ochranu, v rámci údajů k žádosti a v průběhu pohovoru, uvedla, že po narození žila v Bašiqi až do roku 2014, kdy se přestěhovala do Šichanu za žalobcem a). Tam pobývala až do opuštění Iráku. Jezídové jsou v Iráku nenáviděni Sunnity, kteří je mají za bezvěrce. Vesnice Bašiqi leží v jezídské oblasti. Na otázku, jaké měla v Iráku problémy osobně, a konkrétně s tím, že je jezídkou, odpověděla, že když chodila ještě na základní školu a nenosila šátek na hlavě jako muslimky, reagovali lidé na ulici zlobně. Ve vlasti stále žijí její rodiče, sestry, bratři, mnoho tet a babičky. Bezpečností situace v Erbilu, kde pobývala, byla v pořádku. Ve vlasti neměla žádné problémy se státní správou své země, policií, soudy nebo armádou. Má stále obavy z islámského státu. V Iráku je nebezpečno, islámský stát tam bere ženy jako otrokyně a mladé muže jako válečníky. V roce 2016 žalobce a) dostal srdeční příhodu. V nemocnici v Šichanu neměli prostředky na léčbu a poslali ho do Duhoku. Tam mu také sdělili, že mu udělají jen základní vyšetření. Tato je přivedlo k myšlence odjet z Iráku pryč. Cílovou zemí bylo Německo. Požádali však o české vízum, neboť bylo snazší je získat.

10. Co se týká zjištění z pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, včetně doplňujících pohovorů s žalobci, soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadených rozhodnutí, neboť tam uvedená skutková zjištění jsou správná a korespondují s obsahem správních spisů.
11. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce a) o mezinárodní ochranu je ta skutečnost, že je příslušníkem náboženské minority jezídů, kteří nemají v Iráku žádná práva a jsou pronásledováni. Z důvodu obav z islámského státu navíc opustil místo svého trvalého bydliště. Dále odkazoval na obecně špatnou bezpečnostní situaci. Jako další důvod uvedl svůj zdravotní stav. Správní orgán vyšel rovněž z toho, že z výpovědi žalobce a) plyne, že motivem žádosti o mezinárodní ochranu je taktéž snaha legalizovat si pobyt na území ČR, neboť má v SRN příbuzenstvo. Dále bylo objasněno v průběhu správního řízení, že tvrzeným důvodem žádosti žalobkyně b) o mezinárodní ochranu je skutečnost, že je příslušníkem náboženské minority jezídů, kteří nemají v Iráku žádná práva, jsou pokládáni za bezvěrce a jsou nenáviděni ze strany sunnitů. Z důvodu obav z islámského státu navíc opustila místo trvalého bydliště. Dále odkazovala na obecně špatnou bezpečnostní situaci.
12. Součástí správních spisů jsou rovněž informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku. Při posouzení žádostí žalobců žalovaný konkrétně vycházel z informace „Jezidé“ , Encyklopedie Looklex (zpracoval Tore Kjeilen): Teologie, kult a uctívání, organizace, uctívací d'ábla?, Kurdští jezidé – Stigmatizace jezídů a migrace do Německa Prof. Dr. Michael Stausberg, Informace OAMP: Situaci v zemi, politická bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj, ze dne 1. 6. 2018, Výroční zprávy

Shodu s prvopisem potvrzuje

Amnesty International 2018, ze dne 22. 2. 2018, Výroční zprávy Human Rights Watch 2018, ze dne 18. 1. 2018, Zprávy Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie o lidských právech a demokracii za rok 2016 – kapitola VI: Prioritní země z hlediska lidských práv – Irák, ze dne 20. 7. 2017, Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018, z ledna 2018, Informací ČTK: Irák ohlásil konečnou porážku islámského státu na svém území, ze dne 9. 12. 2017, Američtí vojáci zůstanou v Iráku, dokud se země nestabilizuje, ze dne 19. 8. 2018, V Iráku se po bojích s radikály vrátili domů 4 miliony lidí, ze dne 4. 9. 2018, Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat uprchlíků, ze dne 18. 12. 2018 a Informace MZV ČR č.j. 133066/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018 (Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí). Žalovaný dále vycházel z lékařských zpráv doložených žalobcem a) o jeho vyšetřeních v České republice a to z DIKa centra ze dne 24. 10. 2018 a 29. 1. 2019.

13. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně politické, bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání napadených rozhodnutí. Nutno zdůraznit, že žalovaný si opatřil podklady pro rozhodnutí ohledně politické a bezpečnostní situace v Iráku z různých důvěryhodných a respektovaných zdrojů, přičemž vycházel ze zásady individuálního posouzení žádostí žalobců o mezinárodní ochranu. Z rozhodnutí je patrné, jaký skutkový stav vzal žalovaný správní orgán za rozhodný, jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobce a) netvrdil nic, čím by zprávy o zemi původu obsažené ve správním spise ve vztahu k jeho tvrzením uplatněným v průběhu správního řízení, vyvracel.
14. Podle ust. § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
15. Pronásledováním se dle § 2 odst. 4 zákona o azylu rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychická nátlak nebo jiná obdobná jednání, anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se dle § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgány, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
16. Krajský soud ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že u žalobců nelze shledat při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu § 12 písm.

Shodu s prvopisem potvrzuje

b) zákona o azylu. Výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze azyl udělit. Soud souhlasí s žalovaným, že žalobci jako důvod žádostí o mezinárodní ochranu zdůrazňovali tu skutečnost, že jsou jezidského vyznání. Soud souhlasí s žalovaným, že nelze dospět k závěru, že by v případě žalobců došlo ze strany státních orgánů či soukromých osob k pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu. Kvůli své víře neměli žalobci ve své vlasti žádné potíže. Pokud tvrdili, že se obecně jako jezidé potýkali s diskriminací, která měla spočívat například v tom, že jim bylo při návštěvě restaurace ostatními hosty nadáváno, příp., že je v Kurdistánu zastavili pašeráci a museli hodinu čekat, než byli zkontrolováni a mohli jet dál, přičemž ostatní cestující zdržováni nebyli, nelze na taková jednání pohlížet jako na jednání, která dosahují intenzity, opakovanosti a charakteru, aby je bylo možné podřadit pod § 2 odst. 4 zákona o azylu. Z tvrzení žalobců nelze dovodit, že by existovala přiměřená pravděpodobnost, že by v budoucnu po návratu mohli čelit v zemi původu pronásledování kvůli svému náboženství či z jiného azylově relevantního důvodu. Ani žalobkyně b) nečelila žádným osobním konkrétním problémům na základě náboženského přesvědčení, kromě toho, že jako malá dívka byla v roce 2007 místními obyvateli identifikována jako jezídka a to kvůli tomu, že neměla šátek na hlavě. Žalobci uváděné obavy nevykazují žádné náznaky či rysy, které by ukazovaly na pronásledování. Žalobci neuvedli jedinou konkrétní skutečnost, která by možnost, resp. přiměřenou pravděpodobnost pronásledování po návratu do vlasti jen hypoteticky připouštěla. Soud rovněž sdílí závěry žalovaného ohledně žalobci tvrzených obav ze strany islámského státu, že tyto obavy z pronásledování v jejich vlasti ze strany těchto militantních islamistických protistátních živlů, za využití standartu přiměřené pravděpodobnosti, jsou v současné době zcela neopodstatněné, neboť z žalovaným shromážděných podkladů obsahujících nejaktuálnější informace o zemi původu je zcela evidentní, že začátkem prosince 2017 byla po dobytí Rawy a řady dalších měst, vládou vyhlášena po 3,5 letech bojů definitivní porážka islámského státu v Iráku, přičemž po porážce islamistů se bezpečností podmínky v zemi zlepšily, aktuální zůstávají etnické, náboženské, regionální a kmenové otázky, stejně tak i problémy týkající se ekonomických rozdílů a nevyváženosti přírodních zdrojů. V posledním roce se bezpečnostní situace markantně zlepšila, jak plyne z informací ohledně bezpečnostní situace v Iráku, které jsou součástí správního spisu a situace se stabilizovala v celém Iráku včetně města Bašiq, odkud žalobci pocházejí a odkud uprchli před islamisty v roce 2014 do Šichanu. Bezpečnostní situace se po porážce islámského státu v Mosulu i v celé provincii výrazně zlepšila a do města se začali navracet jeho obyvatelé. Po celé zemi působí řada místních bezpečnostních sil, regulérní ozbrojené síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země. Ve shodě s žalovaným ani soud nepochybuje o tom, že bezpečností situace v Iráku není stále ideální. Dochází k dílčím teroristickým útokům, jak proti příslušníkům bezpečnostních složek, tak proti civilnímu obyvatelstvu, nicméně i soud má za to, že v případě žalobců neexistuje do budoucna přiměřená pravděpodobnost pronásledování z azylově relevantních důvodů. Žalovaný zcela správně poznamenal, že v Bašiq žijí nadále jejich příbuzní, kteří jsou také jezidského vyznání, přičemž žalobci neuvedli žádné informace, které by indikovaly, že by tito příbuzní byli vystaveni pronásledování pro své náboženské přesvědčení. Ve shodě s žalovaným také soud poznamenává, že žalobci nikdy nebyli za svého pobytu v Bašiq před obsazením islámským státem terčem přímé nebo osobní

Shodu s prvopisem potvrzuje

hrozby ze strany kohokoliv. Informace o zemi původu rozhodně nevypovídají o tom, že by osobní situace žalobců k možnosti domáhat se ochrany jejich práv ze strany státu byla nižší, než mají ostatní obyvatelů v zemi původu a nelze tedy hovořit o jakémkoliv diskriminačním jednání či odpírání pomoci ze strany státních orgánů. Soud souhlasí se názorem žalovaného, že pokud by žalobci pociťovali jakékoliv obavy, mohou se obrátit na orgány své vlasti o pomoc. Z důvodů, které žalovaný podrobně rozvedl na straně 12 napadeného rozhodnutí (o žádosti žalobce a/), přičemž žalobce odkázal na konkrétní informace o zemi původu, nelze dovodit, že by žalobci mohli být po návratu do vlasti perzekuováni na základě jejich náboženského přesvědčení. Krajský soud se ztotožňuje se závěry žalovaného v napadených rozhodnutích, proto na ně v podrobnostech zcela odkazuje.

17. Soud neshledává opodstatněnými tvrzené obavy žalobců z pronásledování, ani z hlediska podmínek pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu, tedy doplňkové ochrany. Ta se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště (§ 14a odst. 1 zákona o azylu). Za vážnou újmu se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 zákon o azylu).
18. Při hodnocení této otázky je nutno hodnotit stav současný, resp. stav k návratu žalobců do země původu s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 Azs 80/2007-87, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že pro zjištění okolností rozhodných pro udělení doplňkové ochrany je tedy určující doba případného návratu žadatele o azyl do jeho vlasti. Soud má za to, že správní orgán posoudil individuálně situaci žalobců na základě jejich tvrzení a tyto konfrontoval s informacemi získanými z různých zdrojů, které jsou součástí správních spisů. Krajský soud vycházel z citovaných informací o zemi původu žalobců a dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, že se Irácká republika nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Obdobně jako žalovaný nepochybuje ani krajský soud o tom, že bezpečností situace v Iráku se zřetelem k citovaným zprávám není ideální v důsledku donedávna proběhlého ozbrojeného konfliktu s islámským státem. Dílčí zprávy o zemi původu žalobců dokládají teroristické útoky proti bezpečnostním složkám i civilnímu obyvatelstvu. Tyto projevy terorismu však není možné hodnotit jako svévolné – nerozlišující násilí představující pro žalobce vážné a individuální ohrožení jejich života nebo tělesné integrity v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu v zemi původu. Součástí správního spisu je informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 1. 6. 2018 o politické a bezpečnostní situaci v Iráku, vnitřně vysídlených osobách, návratech a současném vývoji. V této zprávě se co do bezpečnostní situace uvádí, že po dobytí Mosulu a řady dalších měst a menších obcí Irák na začátku prosince 2017 po 3,5 letech bojů ohlásil definitivní

porážky islámského státu,. Přestože v průběhu roku 2017 počet teroristických útoků klesl, islámský stát si udržoval dostatečné pozice k tomu, aby provedl několik rozsáhlých bombových útoků v islámských městech mimo hlavní zóny konfliktu. Schopnost islámského státu provádět teroristické útoky je však po jeho porážce výrazně omezena. Po porážce islámského státu se bezpečnostní podmínky v zemi zlepšily, aktuálně zůstávají etnické, náboženské, regionální a kmenové otázky, stejně tak i problémy týkající se ekonomických rozdílů a nevyváženosti přírodních zdrojů. Vnitřně vysídlené osoby se vracejí domů ve větším počtu, ale i v oblastech osvobozených od islámského státu je nutná stabilizace a rozsáhlá rekonstrukce. Pozornost irácké vlády se po porážce islámského státu přesouvá k dalším otázkám, jako jsou lidská práva a humanitární situace a hrozby terorismu. Ve zprávě se mimo jiné také uvádí, že počty incidentů a jejich obětí v Iráku nadále klesají. V celé zemi působí řada místních bezpečnostních sil. Regulérní bezpečnostní síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země. Po celé zemi působí mobilizační síly, státní vojenská organizace složená převážně z 60 skupin. V zemi neprobíhá občanská válka, ani konflikt s jinou zemí. Se zřetelem k těmto informacím nelze souhlasit s námitkami žalobců, že žalovaný svým rozhodnutím porušil ust. § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Země původu žalobců se nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a nelze proto v žádném případě vyvozovat, že by žalobcům hrozilo vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Krajský soud v daných souvislostech odkazuje na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku č.j. 1 Azs 389/2018 – 38. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud potvrdil, že v Irácké republice v současné době, po porážce organizace Islámský stát, neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tento závěr odpovídá podkladům shromážděným ve správním spise, ze kterých sice vyplývá, že situace v zemi není zcela stabilizována a stále zde dochází k páčání násilí i na civilistech, nicméně z nich nelze dovodit, že by se jednalo o tzv. totální konflikt, konec citace. Protože soud zcela sdílí závěry žalovaného, v podrobnostech odkazuje na žalobou napadená rozhodnutí.

19. Nedůvodnými soud shledává i námitky žalobce a) ohledně neudělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Udělení humanitárního azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž tuto volnou úvahu, tedy zda byl dán důvod hodný zvláštního zřetele či nikoliv, může soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení, resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. K neudělení humanitárního azylu se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud, např. v rozsudku č.j. 2 Azs 8/2004 – 55, v němž konstatoval, že smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ust. § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu, ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývající pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu, konec citace. Soud má za to,

že žalovaný měl dostatek podkladů včetně informací od samotného žalobce a) pro případné rozhodnutí o důvodnosti postupu ve smyslu § 14 zákona o azylu, s těmito podklady se v rámci svých úvah náležitě vypořádal. Pokud žalovaný z lékařských zpráv dovodil, že se v případě žalobce a) nejedná o zvláště těžce postiženou či zvláště těžce nemocnou osobu a že po prostudování doložených zpráv považuje jeho zdravotní stav za stabilizovaný, nelze dospět k závěru, že by se při absenci odborných znalostí z oboru medicíny na straně správního orgánu jednalo o závěr neopodstatněný a nepřekoumatelný. Soud má za to, že každý poučený laik je schopen z celého kontextu lékařských zpráv z DIKa centra MUDr. J. O. z 24. 10. 2018 a 29. 1. 2019 zjistit, že žalobce absolvoval speciální echokardiografické vyšetření, EKG holter byla monitorována jeho srdeční činnost, žalobce trvale užívá medikaci, která mu byla i nadále doporučena, stejně jako nízkotučná dieta, byl poučen o léčebném režimu, o užívání medikace a za 4 měsíce od posledního vyšetření mu byla doporučena další kontrola v interní ambulanci. Pokud žalovaný uvedl, že z doložených lékařských zpráv nelze učinit závěr, že by se žalobce a) nacházel v přímém a bezprostředním ohrožení života, nebo že by jeho zdravotní stav vyžadoval jakoukoliv vysoce specializovanou péči, která by mu nemohla být v Irácké republice poskytnuta, nelze mu nic vytknout. Ve shodě s žalovaným i soud má za to, že z obsahu předmětných lékařských nálezů nelze dovozovat žádné skutečnosti, které by z aktuálního zdravotního stavu žalobce činily případ zvláštního zřetele hodný a nejedná se tedy o zvláště těžce postiženou či zvláště těžce nemocnou osobu. I z výpovědi žalobce vyplynulo, že není omezen v běžném každodenním životě, je práce schopný, zdravotní problémy ho v osobním životě příliš neomezují, může sportovat a všechno dělat. Soud má za to, že žalovaný se s podklady v rámci svých úvah náležitě vypořádal, otázku humanitárního azylu hodnotil komplexně s přihlédnutím k rodinné, sociální, ekonomické situaci žalobce a v rámci správního uvážení nevybočil z mezí stanovených zákonem. Jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou. Zdravotní problémy žalobce nelze považovat za tak závažné, aby neudělení mezinárodní ochrany mohlo být považováno za „nehumánní“.

20. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem, proto žaloby jako nedůvodné podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
21. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci ve věci úspěch neměli a žalovaný se náhrady nákladů řízení výslovně vzdal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 4. 6. 2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje